

Lura I-iskola

nibdew is-sena skolastika I-ġdida b'mod pozittiv

Għall-
ġenituri

Meta tkun online

L-Aċċess u l-Inkluzjoni

Kull tifel u tifla għandhom dritt jipparteċipaw fi spazji digitali mingħajr il-biżgħha li jkunu eskużi.

- Ta' spiss saqsi lil uliedek dwar l-attivitajiet digitali tagħhom.
- Heġġiġhom jiġu għandek kull meta jħossuhom skomdi jew eskużi online.

It-Tagħlim u l-Kreattività

It-tagħlim online llum hu parti essenzjali mill-edukazzjoni li tgħin sabiex tħejji lit-tfal iħabtu wiċċhom mal-isfidi ta' għada.

- Żur wirjet virtwali ma' wliedek skont l-interessi tagħhom u agħżel programmi ta' taħriġ fejn jistgħu jitgħallmu jużaw it-teknoloġija digitali b'mod kreattiv.

Il-Midja u l-Litteriżmu Informatiku

Fis-soċjetà tal-lum, importanti ħafna li t-tfal jaħsbu b'mod kritiku.

- Kulħadd jaħseb li hu espert tal-Internet. Żur xi siti ma' wliedek u čċekkja jekk l-informazzjoni li fihom hijiex vera jew le. Kif tista' tkun taf?

Kif thossok tajjeb waqt li tkun online

L-Etika u l-Empatija

It-tfal l-aktar li jitgħallmu dwar l-ugwaljanza, il-ġustizzja, is-sabiħ tad-diversità u l-empatija permezz tal-eżempji li jaraw fi djarhom u fl-iskola.

- Ipprepara lil uliedek dwar kif għandhom iġibu ruħħom f'sitwazzjonijiet ta' bbuljar.
- Irreferi għall-firxa ta' riżorsi kontra l-ibbuljar imħejjija għall-ġenituri u ddiskuti dak li tgħallimti ma' wliedek (anti-bullying resources).

Is-Saħħha u l-Benesseri

Eduka lit-tfal jiksbu bilanċ bejn il-ħajja reali u dik virtwali, bejn attivitajiet li jsiru ġewwa u oħrajin li jsiru barra.

- Oħloq tabella ma' wliedek biex tgħinhom jiftakru jirregolaw l-ħin li jqattgħu quddiem apparat teknoloġiku, jaraw li jieqfu regolarment biex jistrieħu, u jiċċekkjaw li qed isegwu r-regoli dwar kif għandhom ipoġġu huma u jaħdmu online biex īħarsu saħħithom.

Il-Preżenza elettronika u l-Komunikazzjonijiet

Minħabba l-użu mifrus tat-teknoloġija digħalli fl-edukazzjoni, jeħtieġ li t-tfal jagħrfu aktar jirrispettaraw lil xulxin u l-privatezza ta' ħaddieħor huma u jitħalltu mal-oħrajn.

- Flimkien ma' wliedek aħseb f'modi ta' kif għandek turi rispett inti u tikkomunika kemm online, kif ukoll offline.
- Fakkarhom li l-emojis jistgħu faċilment jinfieħmu ħażin.

Id-drittijiet tiegħek meta tkun online

II-Parteċipazzjoni Attiva

L-iskejjel huma mikrokožmi ta' soċjetà demokratika li fiha l-istudenti jipprattikaw ħiliet ċiviċi u jesperjenzaw prinċipi demokratiċi kif jgħixu flimkien.

- Fittex attivitajiet extrakurrikulari bla ħlas li joffru lil uliedek opportunitajiet biex isemmġu leħinhom.
- Spjega xi tħisser li tkun parteċipant attiv jew parteċipant passiv.

Id-Drittijiet u r-Responsabbiltajiet

Is-sena skolastika l-ġidida hi żmien ideali biex matulha nitkellmu dwar id-dritt li nitgħallmu u nesprimu l-opinjonijiet tagħna, u biex nagħrfu r-responsabbiltà li għandna li naraw li nħarsu d-drittijiet tal-oħrajn.

- Oħloq poster ma' wliedek dwar id-drittijiet u r-responsabbiltajiet meta tkun offline.
- Saqsihom jgħidulek kif dawn jistgħu japplikaw fl-aktivitajiet tagħhom online.

II-Privatezza u s-Sigurtà

L-iskejjel u l-familji għandhom jiċċekkjaw regolarmen il-pjattaformi digżitali li t-tfal jużaw għax-xogħol tal-iskola u fil-ħin liberu tagħhom biex inkunu ġerti li jkunu bla periklu u addattati għall-bżonnijiet tat-tfal.

- Installa s-software tas-siġurta' (filters, firewall, antivirus) u aġġornah regolarmen fuq kull tagħmir teknoloġiku ta' wliedek u spjegalhom l-importanza tal-privatezza.

Id-drittijiet tiegħek meta tkun online

Għarfien tal-Konsumatur

Meta tipprepara lit-tfal għas-sena skolastika l-ġdida, qis li b'ċittadinanza nifhmu wkoll li jaħsbu dwar l-impatt ekologiku u n-normi tal-kummerċ ġust.

Għin lil uliedek jifhmu d-differenza bejn “bżonn/ħtieġa” u “xewqa”, u kif il-pressjoni li jistgħu joħolqulhom sħabhom fejn jidħlu ħwejjeġ tad-ditta u mezzi teknoloġiči tista’ xxekkel id-diversità.

Għin lit-tfal isiru čittadini digitali permezz tal-esperjenzi online u offline fl-iskola u fil-komunità.

Pubblikazzjonijiet oħra tal-Kunsill tal-Ewropa dwar I-Edukazzjoni taċ-Čittadinanza Digitali

- ▶ Educating for a video game culture – A map for teachers and parents (2021)
- ▶ Easy steps to help your children become a Digital Citizen (2020)
- ▶ Keeping young citizens busy at home during the Corona crisis (2020)
- ▶ Parenting in the digital age – positive parenting strategies for different scenarios (2020)
- ▶ Digital Citizenship Education Handbook (2019)
- ▶ Bullying: perspectives, practice and insights (2017)
- ▶ Internet Literacy Handbook (2017)

Tista’ tikseb aktar informazzjoni minn:
www.coe.int/education

Awturi:
Dr. Omar Seguna,
James Callus, Tania Gatt
**Directorate for Digital Literacy
and Transversal Skills - Ministry for
Education**

Dr. Kenneth Grima
Proofreader (Qarrej tal-provi)

GOVERNMENT OF MALTA
MINISTRY FOR EDUCATION
DIRECTORATE FOR DIGITAL LITERACY AND
TRANSVERSAL SKILLS

PREMS 143721

MLT

Il-Kunsill tal-Ewropa huwa l-organizzazzjoni ewlenija tal-kontinent dwar id-drittijiet tal- bniedem. Iħaddan 47 stat membru li jinkludu l-istati membri kollha tal-Unjoni Ewropeja. L-istati membri kollha tal-Kunsill tal-Ewropa huma firmatarji tal-Konvenzjoni Ewropeja Ghad-Drittijiet tal-Bniedem, li huwa trattat li l-ghan tiegħu huwa l-harsien tad-drittijiet tal-bniedem, id-demokrazija u l-istat tad-dritt. Il-Qorti Ewropeja Ghad-Drittijiet tal- Bniedem tħares l-implementazzjoni tal-Konvenzjoni mill-istati membri.

www.coe.int

COUNCIL OF EUROPE

